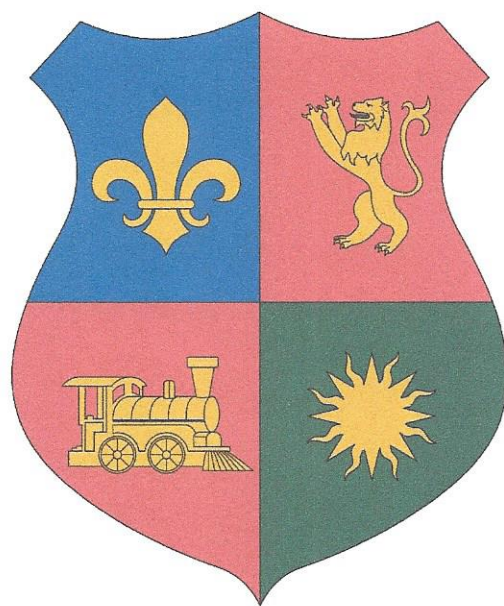

*Helyi
Esélyegyenlőségi
Program*

Lőkösháza Község Önkormányzata

2018-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	7
Célok.....	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	8
1. Jogszabályi háttér bemutatása	8
2. Stratégiai környezet bemutatása	8
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	10
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	25
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	33
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége	37
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	41
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	45
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	46
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	47
1. A HEP IT részletei	47
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	47
A beavatkozások megvalósítói	47
Jövőképünk.....	48
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	49
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	59
3. Megvalósítás.....	63
A megvalósítás előkészítése	63
A megvalósítás folyamata.....	63
Monitoring és visszacsatolás.....	65
Nyilvánosság	65
Érvényesülés, módosítás.....	66
4. Elfogadás módja és dátuma.....	67

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Lőkösháza Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Községünk, a valamivel kevesebb, mint 2000 lelket számláló település a Dél-békési térség szélén fekszik, közvetlenül az országhatár mellett, a Budapestet-Bukaresttel összekötő villamosított vasúti fővonal mentén, a Gyula-Battonya útvonal nyomvonalán, Kevermessel és Elekkel, a határ túloldalán pedig Kürtössel (Curtici) határos. Az 1949-től önálló kistépülés az idők folyamán több közigazgatási egységhez tartozott, így 1000 és 1552 között Zaránd megyéhez, a török hódítások után 1552-től 1680-ig a temesvári vilajet, majd ezután 1790-ig Arad vármegye része volt a térség. Ezt követően II. József új szervezeti elképzeléseinek megfelelően egyesíti Csanád, Csongrád és Békés vármegyét. Az uralkodó halála után a térség ismét Arad vármegyéhez tartozik egészen 1850-ig, amikor ismét tíz évre Békés vármegye részévé válik. Az elkövetkezendő évek során ezek megismétlődtek, míg végül 1949. január elsejétől levált Elektől és lett önálló, 1954-től napjainkig is Békés vármegye része.

A község alapvetően mezőgazdasági jellegű, igen nagy létszámban foglalkoztatja a település lakosságát a Haladás Mezőgazdasági Szövetkezet. Az elmúlt években a leggyakrabban termesztett növények közé a búza, az árpa, a kukorica, a napraforgó, a repce és a cirok tartozik. Nagy számban jelentek meg településünkön a környékbeli dinnyetermesztő gazdák is.

Lőkösházán található az ország második legfontosabb határátkelője, így a település legnagyobb foglalkoztatója a MÁV. A vasút területén működik még kapcsolódó tevékenységként Határrendészet és Határforgalmi ellenőrző pont is. A település legnagyobb közös irányítás alatt működtetett önkormányzati intézménye az Óvoda, mely 2017. évben mini bölcsődével bővült, az Általános Iskola irányítását pedig, 2013. január elsejével átvette az állam. A két intézményben közel 200 gyermekkel foglalkoznak. Az oktatási intézmények jól felszereltek, felújítottak, akadálymentesítettek. Külön tornaterem és sportpálya is segíti a gyermekek szabadidős és iskolai foglalkozásának hasznos eltöltését. A gyermekek és a lakosság számára is lehetőség van étkeztetésre az itt található Napközi Otthonos Konyhában, ahol napi szinten mintegy 200 fő veszi igénybe a szolgáltatást.

A községben az egészséggel kapcsolatos problémákat egy háziorvos látja el, akinek munkáját asszisztens is segíti. Ugyancsak az orvosi rendelő épületében végzi munkáját a fogorvos és a védőnő is. 1993-tól községünkben fiókpatika üzemel. Az egészségház épülete, a 2018-as évben TOP-3,2,1-15-BS1-2016-00002 pályázatból felújításra került. A felújítás keretében akadálymentes illemhely kiépítése és az egészségház épületének energetikai korszerűsítése valósult meg.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Lőkősháza lélekszámahoz mérten, nagy művelődési házzal büszkélkedhet, ahol az önkormányzat, az intézmények és a civilszervezetek által szervezett rendezvények kerülnek megrendezésre, melyek keretében a helyi alkotók műveit is kiállítjuk. A települési önkormányzat képviselő-testülete határozatban döntött, hogy minden évben augusztus 20-án, a település megalapításának napján tartja a falunapot, tisztelettel adózva ezzel az államalapítás ünnepének is.

A Községen belül különleges, vagy történeti értékkel rendelkező műemlék nem található. Ez elsősorban abból adódik, hogy a hatvan esztendővel ezelőtt önállóvá vált település korábban Elekhez tartozott, és az ehhez tartozó földterületek képezték a mai Lőkősháza területét.

A településen kiemelt műemlék a külterületen található Bréda -kastély. Hosszú évekig állt az épület lakatlanul, de 2009-ben az új tulajdonosai önerőből megkezdtek a kastély felújítását. 2011-ben indult el a kastély teljes rekonstrukciós felújítása, Európai Unió forrás segítségével, amely 2012. december végére fejeződött be. Az újjászületett lőkősházi Vásárhelyi- Bréda kastély mára teljes pompájában büszkén áll az őt körül vevő kertben.

Klasszikus értelemben vett turisztika tehát nincs az 1949 óta önálló településen, azonban megjegyezendő, hogy a tiszta és ápoltság, terek figyelmet érdemelnek.

1993-94-ben a település rákapcsolódott a regionális vízműhálózatra. 1993 novemberében induló dél-békési gázprogramban koordináló szerepet játszott településünk, amelynek végeredményeként 1995 szeptemberében a kilenc érintett településen a térségi gázszolgáltató, a DÉGÁZ segítségével meggyújt mindenütt a gázláng.

A legfontosabb és legnagyobb volumenű beruházás megvalósításába 1997 második felében kezdett az önkormányzat, a szomszédos Kevermessel. Ez nem mást célozott meg, mint hogy 1999-re két ütemben elkészüljön a teljes szennyvízhálózat a településen, miközben a két község között megépül a szennyvíztisztító-telep. A szennyvízhálózat kiépítése azonban csak 4 utcában valósult meg, a beruházás összköltsége meghaladta az 500 millió forintot, a költségek nagyobbik részét központi költségvetési források támogatták. Eközben helyben megalakították a vízi közmű társulatokat. A szennyvízhálózat kiépítésének második üteme 2018 novemberétől kezdődően, 2020 augusztusáig, Európa Unió forrásból fog megvalósulni, melynek összege közel 1 milliárd forint és a település teljes közigazgatási belterületét felöleli.

A településen 1998 elejére kábeltelevíziós rendszer épült ki. 2016-ban jelentős fejlesztéseket valósítottak meg melynek eredménye ként javult a szolgáltatás minősége és 2017 januárjától az előfizetők már két szolgáltatáscsomagból választhatnak.

Településünk vasúti fővonal mentén fekszik és egyben vasúti határátkelőhely is. Erre alapozva az Európai Unió támogatását elnyerve közúti határátkelőhelyet szeretne létesíteni. A román oldal a bukaresti kormánytól már megkapta az elvi építési engedélyt, a vámszabad terület kialakítására a határállomáson. Nem véletlenül, mert Bukarest Románia egyik nyugati kapujának tartja a Kürtös-Lőkősháza határátkelőhelyet, amelyet csak erősítene, ha itt hamarosan közúton is át lehetne kelni egyik országból a másikba. Mindez nem csak az infrastruktúra nagyarányú fejlesztésével járna együtt, de sok munkahelyet teremtené, növelné a tranzitforgalmat és a kereskedelem lehetőségei is kibővílnének.

A település demográfiai helyzetének bemutatása az alábbi táblák elemzésével valósul meg:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	1835	bázis év
2013	1834	99,9%
2014	1804	98,4%
2015	1743	96,6%
2016	1697	97,4%
2017	NA	#ÉRTÉK!
Forrás: TeIR,		

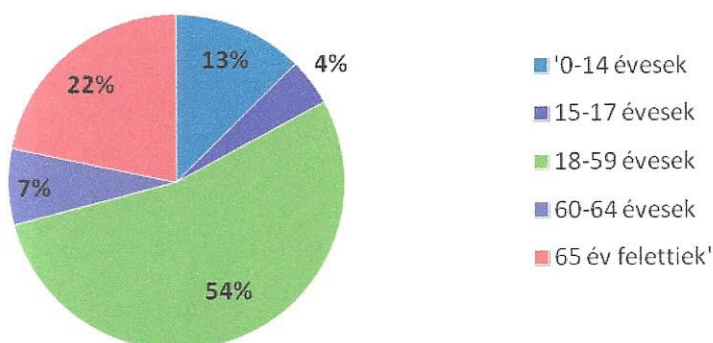
Az 1. számú táblából jól látható, hogy a településen élők száma folyamatosan fogyatkozik.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	926	962	1 888	49,05%	50,95%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			47		
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	136	118	254	7,20%	6,25%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	16	42	58	0,85%	2,22%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	564	503	1 067	29,87%	26,64%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	62	69	131	3,28%	3,65%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	148	203	351	7,84%	10,75%
Forrás: TeIR,					

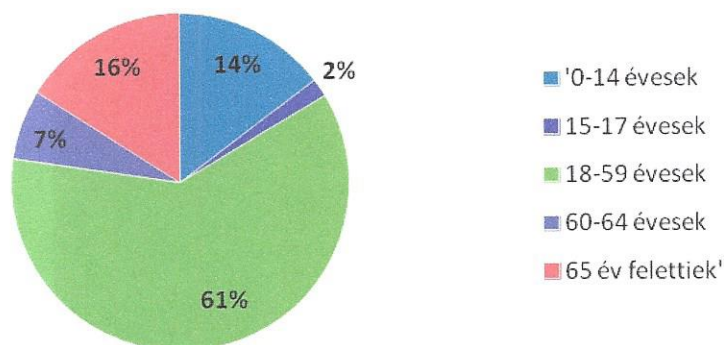
A 2. számú táblázat 2016-os adatokból áll. A férfiak valamivel kevesebben vannak a településen, azonban 15-59 éves korig ők vannak többségben, az azutáni években viszont ez az arány jelentősen megfordul és a nők kerülnek túlsúlyba.

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

A fent látható grafikonon a nők állandó népességének megoszlása látható. A 18-64 éves (munkaképes) korú nők 54%-ban, a 65 év feletti nők pedig 22 %-ban teszik ki az állandó női népességet. Ebből is látszódik, hogy sok az idős a településen.

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

A fent látható grafikonon az állandó férfinépesség látható. Szembetűnő, hogy míg a nők esetében csak 54%-a volt munkaképes korú, addig a férfiaknál ez 61%. További érdekesség, hogy a 65 év feletti férfiak jelentősen kevesebben vannak a nőkhez viszonyítva, ami annyit jelent, hogy viszonylag fiatalon hunynak el a férfiak.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2012	362	264	137,12%
2013	376	265	141,89%
2014	372	259	143,63%
2015	378	254	148,82%
2016	371	244	152,05%
2017	NA	NA	#ÉRTÉK!
Forrás: TelR,			

Mint az előző grafikonokból és táblából is jól érzékelhető volt, hogy a településen élő lakosság öregszik, úgy itt a 3. számú táblából is egyértelműen kiolvasható az öregedési indexből. A 65 év felettiek száma növekszik, míg a fiatalok közül egyre kevesebben vállalnak gyermeket évről évre.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	39	36	3	1,6
2013	43	36	7	3,6
2014	35	57	-22	-11,49
2015	29	46	-17	-9
2016	23	37	-14	-7,52
2017	NA	NA	#ÉRTÉK!	NA
Forrás: TelR,				

A 4. számú táblában megfigyelhetjük, hogy a településről inkább elköltöznek az emberek, mintsem betelepülnek. Ez is hozzájárulhat a lakosság előregedéséhez, hiszen általában a munkaképes korúaknál jellemző az elköltözés, mintsem idős korban.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2012	11	25	-14
2013	12	22	-10
2014	17	28	-11
2015	11	24	-13
2016	14	31	-17
2017	NA	NA	#ÉRTÉK!
Forrás: TelR, KSH-TSTAR			

Az 5. számú táblázat megmutatja, hogy minden évben szinte kétszer többen hunynak el, mint akik születnek. Ez a tendencia jelentősen öregíti a falu lakosságát.

Értékeink, küldetésünk

Lőkösháza Község rövid távú célja, a lakosság megtartása, hosszútávon pedig a lakosság fiatalítása. Középtávú cél a település infrastruktúrájának továbbfejlesztése, kulturált környezet folyamatos fenntartása, melynek anyagi vonzatát pályázati úton tudja megvalósítani a település. További cél a helyi esélyegyenlőség biztosítása az Esélyegyenlőségi Program megvalósításával. E programon belül a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek, és a fogyatékkal élők helyzetén kívánunk javítani. Ezekhez szintén pályázati úton megnyert pénzekből van lehetőség, mely lehetőségekkel élni kívánunk.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Lőkösháza település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Lőkösháza településen ilyen jellegű helyi szabályozás nincs.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- **Költségvetési koncepció** – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében A jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá. A koncepciót a 368/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet 26. § (1) bekezdésének megfelelően Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló törvénytervezete, annak általános indokolása, a település bevételeire és kiadásaira vonatkozó tervek alapján állítottuk össze. Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítását a koncepció nem említi.
- **Gazdasági program** - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. A program nem tér ki a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítására.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Lőkösháza Község a Gyula székhellyel működő 3408 számú statisztikai kistérséghez tartozó település. A kistérséghez tartozó települési önkormányzatok képviselő-testületei a kistérséghez tartozó települési önkormányzatok kapcsolat- és együttműködési rendszere szervezeti keretének biztosítására, térségi közszolgáltatások biztosítására, szervezésére, összehangolására, fejlesztésére, az egyes települések önkormányzatainak teljesítőképességét meghaladó önkormányzati feladat-hatáskör, valamint a közszolgáltatási rendszer közös, illetve térségi rendszerének kialakítására, szervezésére, összehangolására, működtetésére, fejlesztésére, a térség intézményrendszerének integrálására, feladatellátásának összehangolására, fejlesztésére, intézményfenntartásra, a feladatellátás feltétel- és forrásrendszerének koordinálására, a kistérség területének összehangolt fejlesztésére, a közösségi szolgáltatások térségi szinten történő kiegyenlített, magas színvonalú és minőségű ellátása érdekében társulási megállapodást kötöttek. A Helyi Esélyegyenlőségi Program és a Kistérségi Esélyegyenlőségi Program egyeztetett.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A releváns adatok a TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, KSH adatbázisából és helyi adatgyűjtésből állnak rendelkezésre, kutatások nem készültek.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakóközösségek (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.) A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.) A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.

a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.) A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása

a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv. A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

A fenti törvények részletes áttekintése ad támpontokat a következőkben megadott szempontok szerinti helyzetelemzéshez. A részletes jogszabályi háttér - értelmezéssel együtt - e Képzési segédlet 2. számú mellékletében található.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A településen élők száma 1697 fő, ebből a nyugdíjasok száma 554 fő, ami a lakossághoz mérten magas arány, 32,7%-os. Ez a mutató azt jelenti, hogy a településen élők 32,7%-a csak nyugdíjból él meg. Az öregedési index (3. számú tábla) táblából kiolvasható, hogy a lakosság folyamatosan öregszik. Ebben a táblában a 0-14 éves korú állandó lakosok számának a csökkenése is azt vetíti előre, hogy rohamos mértékben fog nőni a nyugdíjas korú lakosok száma, így az aktív keresőképes korú népesség folyamatosan csökken.

A 15-64 év közötti lakónépesség száma 1 256 fő, a nyilvántartott álláskeresők száma 54 fő, ami azt jelenti, hogy a településen 4,2%-os a munkanélküliség. Ez, a 2012-es adatokhoz képest 6.6 csökkenést mutat.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerő piacra visszatérő nők valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftl.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	664	612	1 276	61,5	9,3%	72,75	11,9%	134	10,5%
2013	664	618	1 282	56,5	8,5%	55,75	9,0%	112	8,8%
2014	669	614	1 283	36,75	5,5%	29	4,7%	66	5,1%
2015	642	614	1 256	30,75	4,8%	34,25	5,6%	65	5,2%
2016	642	605	1 247	24	3,7%	30,25	5,0%	54	4,4%
2017	NA	NA	#ÉRTÉK!	22,75	#ÉRTÉK!	33,5	#ÉRTÉK!	56	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 15-64 év közötti lakónépesség 2012-től 2014-ig növekszik, majd 2015-ben hirtelen csökkenni kezd. Megfigyelhető, hogy a feltüntetett öt évben a férfiak száma magasabb a nőkhöz mérten. A nyilvántartott álláskereső száma évről évre csökken, viszont ellentétben a lakónépességnél megfigyelhető arányokkal itt a nők száma százalékosan magasabb a férfiakénál.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		134	112	66	65	54	48
20 év alatti (TS 1002)	Fő	1,5	3	1,75	0,5	1	2,25
	%	1,1%	2,7%	2,7%	0,8%	1,8%	4,7%
20-24 év (TS 1003)	Fő	26,25	26,75	11,75	11	7	5,75
	%	19,6%	23,8%	17,9%	16,9%	12,9%	12,0%
25-29 év (TS 1004)	Fő	21	14	8,5	8,25	6,25	7
	%	15,6%	12,5%	12,9%	12,7%	11,5%	14,7%
30-34 év (TS 1005)	Fő	15,25	10,75	5,5	4,75	5,75	4,5
	%	11,4%	9,6%	8,4%	7,3%	10,6%	9,4%
35-39 év (TS 1006)	Fő	16	11,75	6,5	8,5	5	2,75
	%	11,9%	10,5%	9,9%	13,1%	9,2%	5,8%
40-44 év (TS 1007)	Fő	18,75	13,75	10,5	9,25	7,5	5,5
	%	14,0%	12,2%	16,0%	14,2%	13,8%	11,5%
45-49 év (TS 1008)	Fő	17,5	13,5	9,5	9	9,5	7,5
	%	13,0%	12,0%	14,4%	13,8%	17,5%	15,7%
50-54 év (TS 1009)	Fő	10,75	10,75	7,25	5,25	5	5
	%	8,0%	9,6%	11,0%	8,1%	9,2%	10,5%
55-59 év (TS 1010)	Fő	6	7,5	4,5	3,75	3,25	2,25
	%	4,5%	6,7%	6,8%	5,8%	6,0%	4,7%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	1,25	0,5		4,75	4	5,25
	%	0,9%	0,4%	0,0%	7,3%	7,4%	11,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Mint ahogy az előző táblában is látható volt, a regisztrált munkanélküliek száma folyamatosan csökken és ez a tendencia megfigyelhető – egy-két kivételtől eltekintve – a korcsoportokban is. Legnagyobb részét a 21 éves kortól 45 éves korig teszik ki.

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskereső száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	20,86	20	40	60	33,3%	66,7%
2013	28,06	17	34	51	33,3%	66,7%
2014	20,75	10	15	25	40,0%	60,0%
2015	18,85	12	13	25	48,0%	52,0%
2016	16,45	7	14	21	33,3%	66,7%
2017	20,89	5	15	20	25,0%	75,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott/regisztrált munkanélküliekből a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek elég magas arányt mutatnak. Az arányokat tekintve a nők magasabb arányban vannak a fél éven túli regisztráltak körében, mint a férfiak.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az iskolai végzettség, szakképzettség fontos szempontja a foglalkoztatásnak, mely a szegénység vizsgálatánál, a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	89,2%	78,3%	10,8%	21,7%
2011	96,9%	89,0%	3,1%	11,0%

Forrás: TeIR,

A TeIR rendszerben levő adatok alapján csak a 2001-es és a 2011-es adatok elérhetőek. A táblázat alapján megállapíthatjuk, hogy 2011-re nőtt az általános iskolát elvégzettek száma, ezáltal csökkent az iskolai végzettséggel nem rendelkezőké

A nők és férfiak a 15 éves és idősebb lakosság számának aránya a településen közel fele-fele. Az ebből a körből az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők női aránya 11%-os, míg a férfiaké kevesebb, mint a fele, 3,1%.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	134	4,25	3,2%	51	38,0%	79	58,8%
2013	112	3,75	3,3%	41,5	37,0%	67	59,7%
2014	66	1,25	1,9%	25,75	39,2%	38,75	58,9%
2015	65	2,25	3,5%	25,5	39,2%	37,25	57,3%
2016	54	1,5	2,8%	21,75	40,1%	31	57,1%
2017	56	2	2,7%	22,25	39,6%	32,5	57,8%

Forrás: TeIR

A regisztrált munkanélküliek közül a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek száma szerencsésen alacsony, minden évben 2-5 fő körül alakul, ez százalékosan kimutatva 1-5%. A 8 általános végzettségűek száma 20-51 fő között mozog, ami százalékosan kimutatva 38-41%. A 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek 31-79 fő között alakul, míg ez százalékosan kivetítve 57-60%. Jól látható, hogy 2012-es évhez képest 2017-re a nyilván tartott álláskeresőik száma, mindhárom kategóriában csökkent.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2012	NA	NA	#ÉRTÉK!
2013	NA	NA	#ÉRTÉK!
2014	NA	NA	#ÉRTÉK!
2015	NA	NA	#ÉRTÉK!
2016	NA	NA	#ÉRTÉK!
2017	NA	NA	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A TeIR rendszerben található adatok alapján a vizsgált időszakban nem volt általános iskolai felnőttoktatásban résztvevő személy.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (TS 3601)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2012	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA
2013	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA
2014	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA
2015	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA
2016	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA
2017	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A TeIR rendszerben található adatok alapján a vizsgált időszakban nem volt középfokú iskolai felnőttoktatásban résztvevő személy.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás lehetőséget nyújt az önkormányzat számára a község közterületeinek, intézményeinek karbantartására és tisztán tartására. Az FHT-ban részesülőeknek törvényi előírásként egy év alatt 30 nap munkaviszony kell teljesíteniük, az ellátásra való jogosultságért. A közfoglalkoztatás erre jó lehetőséget jelent számukra.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A helyi vállalkozások az aktív korú népesség csak elenyésző részét képesek foglalkoztatni, ezért a munkahelykeresés és munkavállalás során fontos a vonzáskörzetekben lévő munkahelyek elérhetősége. Helyközi és távolsági buszjáratok Gyula és Békéscsaba irányába, aktív napi időszakban 120 percenként indulnak. Vonatok Békéscsaba irányába, aktív időszakban 60 percenként indulnak.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A munkanélküliek között jelentős azon hátrányos helyzetű csoportok aránya, akiknek a munkaerő – piacra kerülés, illetve visszatérés nehézségekbe ütközik. Ezek megoldásával megtörténhet a felzárkóztatás, és a munkaerő - piacra való visszatérés. A Munkaügyi Központ által szervezett programok segítséget nyújthatnak a munkanélkülieknek a munka – piac visszatéréséhez.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A közmunka program lehetőséget kínál közfoglalkoztatásra az idei évben 60 fő számára. A tevékenységben teljes az együttműködés a Munkaügyi Központ és az Önkormányzat között.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzati foglalkoztatás javarészt a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg. Az önkormányzat és intézményei bonyolítják le a közfoglalkoztatás jelentős részét, amelynek keretében aktív korúak ellátásában részesülők foglalkoztatása történik.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás és a munkavégzés lehetősége a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak az emberek gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk. A munkáltató feladata, hogy minden szükséges intézkedést megtegyen a hátrányos megkülönböztetés ellen, különösen, ha arra a munkahelyen vagy a munkaerőpiacon kerül sor.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. évben jelentős mértékben átalakul. A segélyezési rendszer 2015. március 1-jei átalakításával összefüggésben az állam és az önkormányzatok közötti feladat-megosztás a szociális ellátások biztosítása területén átalakul:

A korábban jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása a járási hivatal hatáskörébe került. Az aktív korúak ellátása keretében kétféle ellátástípus állapítható meg:

- a foglalkoztatást helyettesítő támogatás
- az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (új ellátás, a korábban rendszeres szociális segélyre jogosultak egy része erre válik jogosulttá).

Az újonnan a járási hivatalok hatáskörébe kerülő aktív korúak ellátásán túl továbbra is a járási hivatalok hatáskörébe tartoznak az alábbi ügykörök: alanyi ápolási díj (az alapösszegű, a fokozott ápolási szükségletre tekintettel megállapított emelt összegű, valamint a kiemelt ápolási díj), időskorúak járadéka, alanyi és normatív jogcímen megállapított közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság. A felsorolt, állami felelősségi körben nyújtott szociális ellátásokon túl más ellátások nyújtásáról, jogosultsági feltételeiről az önkormányzatok döntenek az úgynevezett települési, illetve rendkívüli települési támogatás keretében.

Az önkormányzati segély is átalakult, hiszen a rendkívüli élethelyzetre tekintettel is a rendkívüli települési támogatás keretében nyújtható támogatás.

Az állami foglalkoztatási szerv az álláskereső és a munkáltatók részére is nyújt támogatásokat:

Álláskereső támogatása:

- Képzési támogatás (támogatható személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Ft. 14. § - a rögzíti).

- Álláskeresői járadék (az Flt. 25. § - a szerint).
- Nyugdíj előtti álláskeresői támogatás (az Flt. 30. § - a szerint).
- Utazási költségtérítés (az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatosan állapítható meg az Flt. 32. § - aszerint).
- Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás (az Flt. 17. §- a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében).

Az Flt. alapján álláskeresői segélyre jogosult az álláskereső, ha az álláskeresővé válását megelőző évben 360 nap munkaviszonnyal rendelkezik.

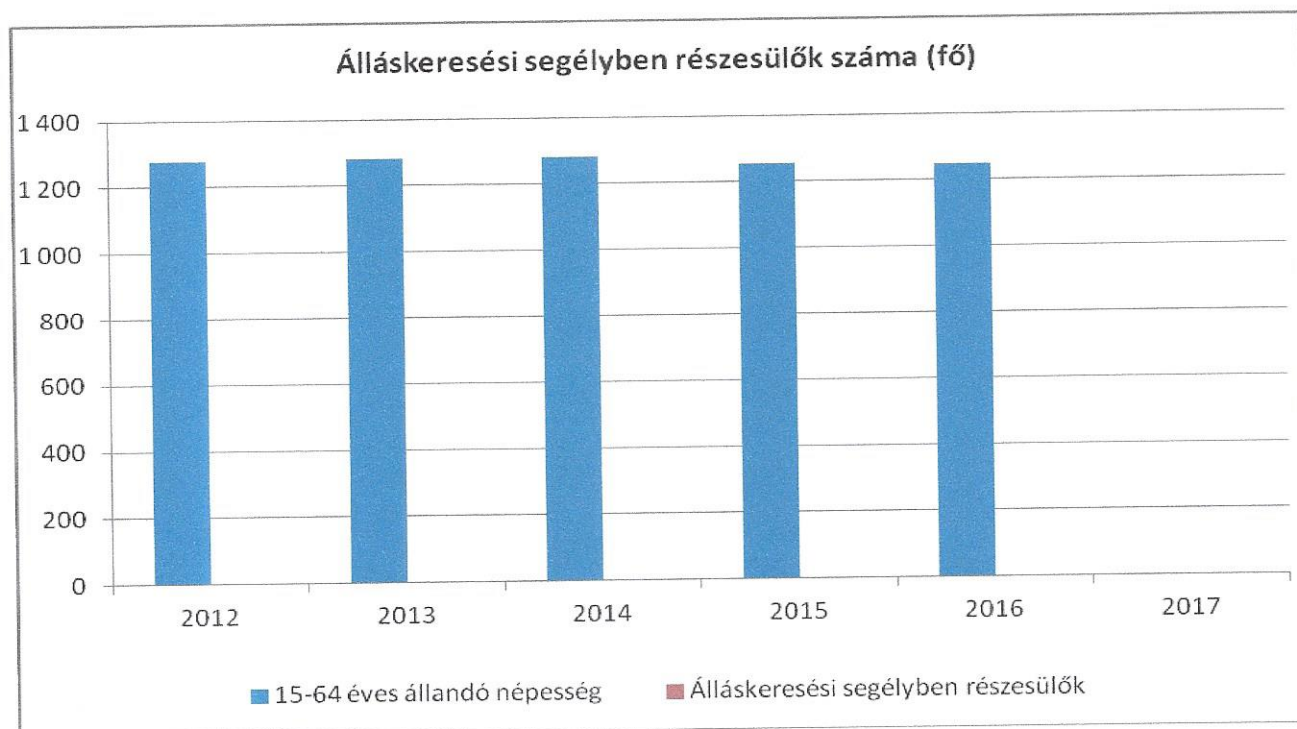
3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	1 276	1	0,1%
2013	1 282	0,5	0,0%
2014	1 283	0,75	0,1%
2015	1 256	1	0,1%
2016	1 247	1	0,1%
2017	#ÉRTÉK!	2	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR,

Álláskeresői segélyben részesülők száma az előző időszakhoz képest 11-12 főről jelentősen lecsökkent, 2012 és 2017 között a negyedévek átlagát tekintve 0,5 és 2 fő között mozog. A 15-64 év közötti népesség számában csak csekély eltéréseket figyelhetünk meg.

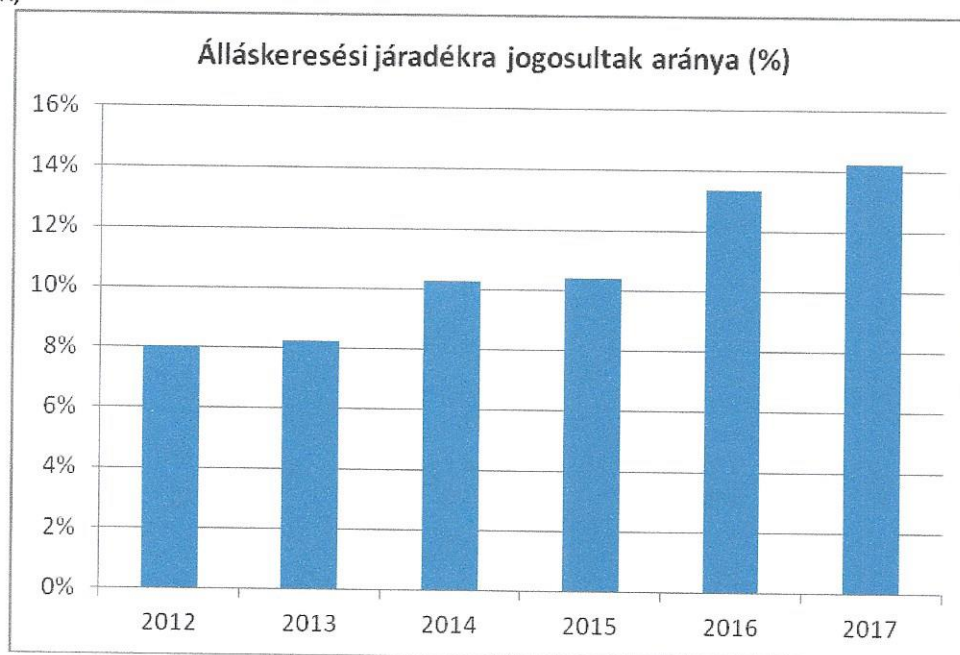
A fent elemzett 3.3.1-es tábla grafikonja alább látható:

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (TS 1301)	Állás keresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2012	134	10,75	8,0%
2013	112	9,25	8,2%
2014	66	6,75	10,3%
2015	65	6,75	10,4%
2016	54	7,25	13,4%
2017	56	8	14,2%

Forrás: TeIR,

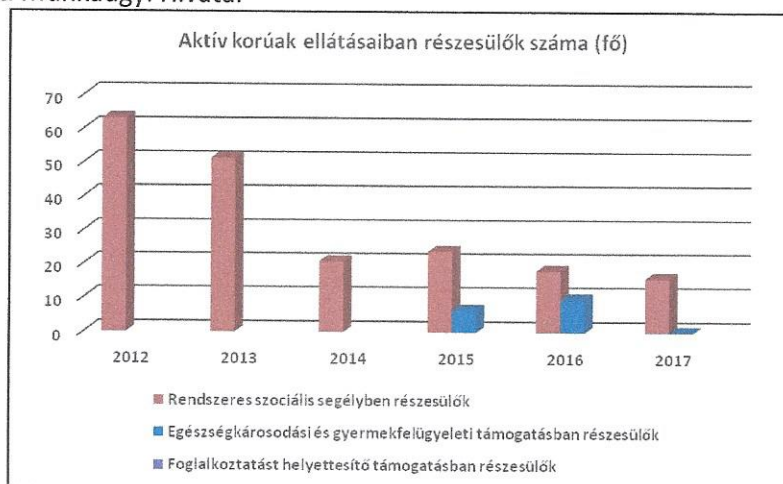

A nyilván tartott állás keresők száma 2012-től, 2017-re 134 főről 56 főre csökkent. A járadékra jogosultak száma viszont az öt év alatt csak kismértékű ingadozást mutatott, így arányaiban megnőtt az állás keresési járadékra jogosultak száma.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	63		4,94%	NA	#ÉRTÉK!
2013	51,25		4,00%	NA	#ÉRTÉK!
2014	20,75		1,62%	NA	#ÉRTÉK!
2015	23,75	6,35	1,89%	NA	#ÉRTÉK!
2016	18	9,58	1,44%	NA	#ÉRTÉK!
2017	15,75	NA	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2012 –től 2017 –re a rendszeres szociális segélyben részesített munkanélküliek száma jelentősen csökkent.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás- (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

a) bérlakás-állomány.

Bérlakás-állomány nincs a településen

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	825	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2013	825	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2014	825	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA

2015	825	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2016	825	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2017	825	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA

Forrás: TeIR, önkormányzati
adatok

A lakásállományok 2012-2017-ig változatlanul alakultak, állandó jelleggel van 825 db lakás. A lakásállományok további bontására nincs adat.

b) szociális lakhatás

Szociális lakhatás nincs a településen.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

A mindennapi létfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások már igen megterhelőek a családok, a célcsoportok családjai számára. A terhek enyhítését szolgálja a 3/2015 (II.27.) önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén igénybe vehető lakhatási támogatás, a szociálisan rászoruló háztartások részére, a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

A Bizottság a villanyáram-, a vízfogyasztás-, a gázfogyasztás, a csatornahasználat illetve a szemétszállítás díjához, a lakbérhez, albérleti díjhoz, közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakhatási támogatást nyújt.

f) eladósodottság

Komoly problémát jelent napjainkban az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő, vagy alacsony jövedelmű idős, vagy több gyermekes családok esetében, s ezek a célcsoportok váltak leginkább veszélyeztetetté a lakásuk elvesztése, a hajléktalanná válás, vagy fizetés hiányában a közműszolgáltatások kikapcsolása miatt. Az eladósodottságra nem áll rendelkezésre adat, mindössze önkormányzati tapasztalat. Az eladósodottsági problémák segítésére az önkormányzat a 3/2015 (II.27.) rendeletet hozta létre.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

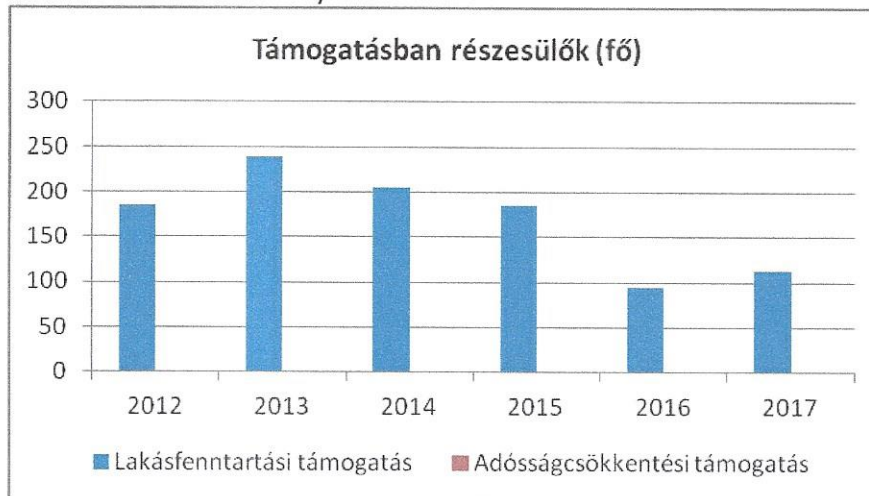
Községünk mezőgazdasági jellegéből adódóan vonzáskörzetében több tanya ingatlan található, amelyek magántulajdonban állnak. Összességében elmondható, hogy a külterületi lakosok lényegesen rosszabb szociális helyzetben élnek, mint a belterületi lakosok többsége. Részükre a közszolgáltatások többsége sem biztosítható teljes mértékben. A település külterületén a közműszolgáltatásokhoz való hozzáférés csak részben biztosított.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	186	NA
2013	239	NA

2014	206	NA
2015	185	NA
2016	95	NA
2017	113	NA

Forrás: Teir és önkormányzati adatok

A lakásfenntartási támogatásban részesülők száma a fent látható diagram szerint változott.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A lakhatási helyzetkép megértéséhez szükséges a következő fogalmak meghatározása:

Belterület: a település zárt beépített része.

Külterület: a település zártan beépített részén kívüli szórvány lakóhelyek (majorsági épületek, tanyák, puszták, külterületi lakott helyek).

Szegregált lakóterület: ahol egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településrészen belül elkülönülnek.

Szegregátumnak nevezzük azokat a földrajzilag egybetartozó és elhatárolható területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon (15 - 64 éves korosztály) belül eléri, illetve meghaladja az 50% - ot.

Községünk egész területén szegregált lakóterület nem található.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Nem releváns.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nem releváns.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását, (közterületen és önkormányzati ingatlanokon)
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet - egészségügyi helyzetének alakulását és

ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,

d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket. A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat (falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás) és szakosított ellátásokat (az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény).

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Lőkösháza Község Önkormányzati Képviselő-testülete megállapította és kialakította az egészségügyi alapellátások körzeteit, a területi ellátási kötelezettségre a szerződést az alapellátásban résztvevő orvosokkal megkötötte, így biztosítva a lakosság részére az egészségügyi ellátáshoz a hozzáférést.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás			
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2012	1	0	0
2013	1	0	0
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

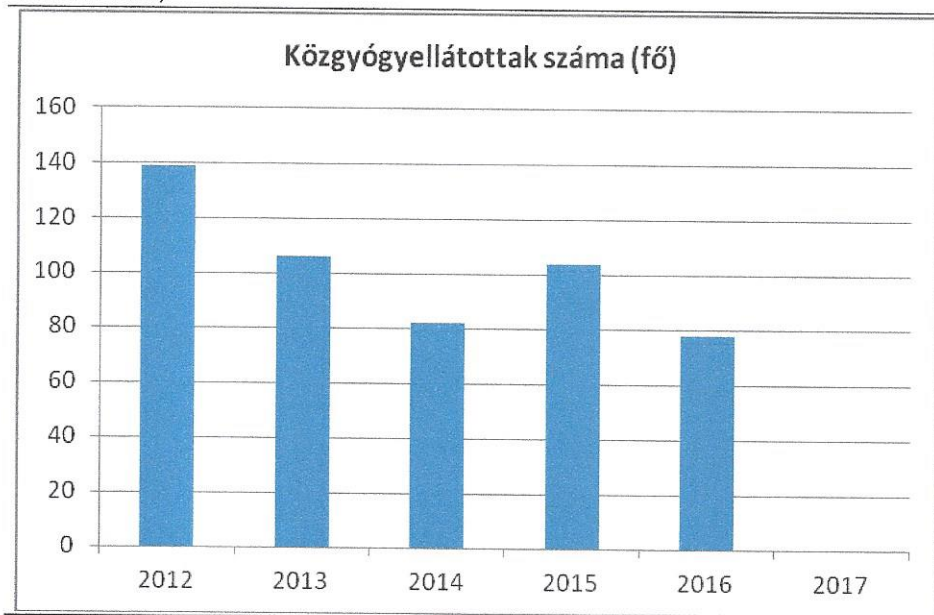
A településen a vizsgált időszakban minden évben 1 fő felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálat volt.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	139
2013	106

2014	82
2015	104
2016	78
2017	NA

Forrás: TeIR,

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2012 - 2016 között a diagramon látható módon változik, a 2017-es évről nem áll rendelkezésünkre adat.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. A közgyógyellátásban részesülők számának alakulását nagymértékben befolyásolja a jogosultsági feltételekben bekövetkezett változás. A közgyógyellátás kétféle jogcímen állapítható meg, alanyi és normatív jogcímen. Az önkormányzat, a rendeletében meghatározott feltételek szerint állapíthat meg települési támogatást a gyógyszerkiadások viseléséhez.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	NA	NA	#ÉRTÉK!
2013	NA	NA	#ÉRTÉK!
2014	NA	NA	#ÉRTÉK!
2015	NA	NA	#ÉRTÉK!
2016	NA	NA	#ÉRTÉK!
2017	NA	NA	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díjban részesítettek számáról 2009 évet követően nincsenek adataink.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A szociális, egészségügyi intézmények, civil szervezetek közötti kapcsolat kiemelkedő fontosságú a megelőzésben, a problémák kezelésében, a szűrőprogramokhoz jutásban. A Népegészségügyi Program is kiemelten kezeli a szervezett szűrővizsgálatokat.

A kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján mindenki számára hozzáférhető. A rendszeres szűrések körébe tartozó nőgyógyászati vizsgálatok köre (mammográfia, UH) Gyulán vagy Békéscsabán biztosított.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A Községben ez a hozzáférés nem megoldott. Az ilyen jellegű ellátások Gyulán vagy Békéscsabán biztosítottak.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat biztosítja a közétkeztetést is a Napközi Otthonos Konyha által. A különböző korosztályoknak megfelelő, egészséges, étrendet biztosít, a vonatkozó előírásoknak megfelelően.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Lőkösházán az elmúlt években a sport, mint szó egyenlő lett a futballal. Az elmúlt évek futball nagy sikereinek köszönhetően megyei szinten, nagy szurkolótáborral. A futball életen kívül a településen szezonálisan megjelennek kézilabdázni, kosárlabdázni, sakkozni, horgászni és a kerékpárral való túrázni vágyók.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Gondozási Központ a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat biztosítja:

- a) Étkeztetés
- b) Házi segítségnyújtás
- c) Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- d) Tanyagondnokság

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzati intézmények az ügyintézés és a foglalkoztatás során is megelőzik és megakadályozzák a hátrányos megkülönböztetést, mindent megtesznek az egyenlő bánásmód és az esély egyenlőség biztosítása érdekében.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő –testülete pozitív diszkriminációval segíti a célcsoportokhoz tartozókat. Az önkormányzat évente egy alkalommal önerőből és pályázati forrásból tüzelőanyag támogatást nyújt a szociálisan rászorulóknak részére, melyet rendeletben szabályoz. Ezt a gyakorlatot a jövőben is kívánja folytatni.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A községben a közösségi élet színterei sokrétűek, az intézményesített közösségek, a lakóközösségek, a munkahelyek, intézmények, templom és a civil szervezetek is megtalálhatók.

A kultúra és a közművelődés központja Petőfi Művelődési Ház és Könyvtár, amely többcélú rendezvénynek is helyt ad, többek között: lakodalmak, egészségnapok, szűrések, kiállítások, vásárok, óvodai-, iskolai fellépések, testületi ülések megtartására, óriás festmények megfestésére.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Lőkösházán jellemzően két nemzetiség él és jellemzően a kulturális életben meghatározó a szerepük:

A Román Nemzetiségi Önkormányzat és a Lőkösházi Románok Egyesülete fogja össze a román nemzetiségi lakosságot. Célja a nemzeti kultúra, hagyomány, nyelv ápolása. Támogatják a fiatalok sportolási lehetőségeit sportnapok szervezésével. Testvértelepülésünkkel, Kisirattal jó kapcsolatot tartanak fenn és minden évben az augusztus 20-i öregfiúk foci szervezésében részt vesznek.

A Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnökségi lemondások következtében határozatképtelenség miatt megszűnt 2012-ben.

2014-ben megalakult a Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Céljuk a roma kultúrák és hagyományok ápolása. Hozzájárulnak az önkormányzat és az intézmények rendezvényeinek lebonyolításához.

A nemzetiségek az évek során a község érdekeit figyelembe véve több alkalommal szervezik közösen programjaikat, építik és őrzik kapcsolataikat.

Lőkösházára jellemzően elmondható, hogy az közösségi együttélés zökkenőmentes, nem beszélhetünk etnikai konfliktusokról, nemzetiségek közötti problémáról.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Lőkösháza lakóira jellemző az önkéntes munka, az adományozás még gyermekcipőben jár. Vélhetőleg összefüggésben van azzal, hogy a közösségi, kapcsolati hálók fontos szerepet játszanak az önkéntes segítővé válásában. A civil szervezetekhez, egyesületekhez, klubokhoz való tartozás erősíti az ilyen jellegű tevékenységeket. Az önkormányzat kasszáját növeli az is, hogy a képviselő-testület tagjai a nekik járó képviselői díjról lemondtak, így önkéntesekként tevékenykednek.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat Célja társadalomba való integráció a hagyományaik megőrzésével és a többségi társadalommal való együttműködés. További céljuk hogy Gyermek, fiatalok megfelelő tudáshoz juthassanak és motiválva legyenek a tanulásra. Céljuk, hogy a helyi romák adófizető állampolgárok legyenek és ne segélyezettek, ezért minden olyan kezdeményezést támogatnak, amely munkahelyteremtésre irányul. Kiemelten figyelmet fordítanak a bűnmegelőzésre és a vagyonbiztonságra, együttműködve a helyi szervekkel és önkormányzattal.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Lakókörnyezet rendezetlensége	életvezetési tanácsadás
Aluliskolázottság	tanfolyamok szervezése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	9	17
2013	0	19
2014	0	18
2015	0	18
2016	5	23
2017	0	17

Forrás: helyi adatgyűjtés

Védelembe vett 18 év alatti gyermekek száma 2012-ben 9, majd 2016-ban 5 fő volt. A veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 2012 és 2017 között 17 és 23 fő között ingadozik.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása 2006. január 1. napjától jegyzői hatáskör. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott normatív kedvezményekre (tankönyvtámogatás, étkezési kedvezmény, illetve kétszer egy évben eseti támogatás). Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások összesítőjének táblázata mutatja a 2012. évben gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek számát. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény eseti támogatás összege 5.800.- Ft gyermekenként. Az állam 100%-ban biztosította a támogatást.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	166
2013	146,5
2014	125
2015	123
2016	92,5
2017	NA

Forrás: TeIR

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma évről évre folyamatosan csökken.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíthető gyermekvédelmi törvény és a helyi rendelet szabályainak megfelelően az a gyermeket gondozó család, amely időszakos létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megítélése a Szociális Bizottság átruházott hatásköre.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekétkeztetést, ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést.

Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is alkalmazni kell.

A gyermekvédelmi törvény alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek mindegyike jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére, melyet különböző mértékű kedvezményekkel vehetnek igénybe:

- bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek esetén a kedvezmény az intézményi térítési díj 100 %-a,
- három- vagy többgyermekes családnál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-a,
- tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Lőkösházán nincs tudomásunk magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekről.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál is sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	89
2013	1	85
2014	1	82
2015	1	81
2016	1	82
2017	1	83

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A védőnői álláshelyek száma minden évben 1 fő. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma, ha csak pár fővel is, de csökkenő tendenciát mutat, ami elsősorban az évről évre egyre kevesebb gyermekvállalásból adódik.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskolai-egészségügyi ellátásról.

Lőkösházán gyermekorvosi feladatokat ellátását a házi orvos látja el. Gyermek szakorvosi ellátás a környező nagyvárosokban, Gyulán és Békéscsabán érhető el.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	-	-	-	308	-
2013	-	-	-	254	-
2014	-	-	-	452	-
2015	-	-	-	384	-
2016	-	-	-	394	-
2017	-	-	-	NA	-

Forrás: TelIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen csak felnőtt házi orvos dolgozik, így az első három kategóriáról nincs mit megjegyezni. A felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma évről évre változóknak mondható.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Nem áll rendelkezésünkre adat.

d) gyermekjóléti alapellátás

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	1	7	1	0

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A településen 2017. óta mini-bölcsőde üzemel. A bölcsődei férőhely a gyermekek életkorától függően 7 vagy 8 fő lehet.

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	8	8	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

A családi napköziben engedélyezett férőhelyek nem voltak.

e) gyermekvédelem

Gyermekjóléti Szolgálat a településen nem működik.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak. A gyermeket nevelő családoknál a kialakult krízis helyzetet – ami főként anyagi helyzet miatt van – igyekeznek a község közösen megoldani. A gazdasági válság, a munkanélküliség magával hozza, hogy egyre több család kerül még nehezebb anyagi helyzetbe, fokozatosan nő azok száma, akik segítségre szorulnak, amit azonban csak lokalizálni tudunk, véglegesen megoldani a rendelkezésre álló forrásokból nem lehet.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Jellemzően a községben működő gyermekkel foglalkozó intézmények, szervezetek biztosítják a gyermekek számára egész évben a programokat.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az oktatási intézmények a tanév során, közétkeztetés keretén belül biztosítják a gyermekétkeztetést. (Isd. 4.1. d)

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzéssel nem éltek.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Hátránykompenzáló juttatás gyermekek részére nincsen a településen.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az önkormányzat alapellátási kötelezettségei értelmében gondoskodik az oktatási-nevelési intézménye működtetéséről, a Napközi Otthonos Óvodáról.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	2	
Óvodai férőhelyek száma	47	
Óvodai csoportok száma	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6 h-tól 17 h-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	3 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	-
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	-
Pedagógiai asszisztens	1	-
Gyógypedagógusok létszáma	0	-
Dajka/gondozónő	2	-
Kisegítő személyzet	2	-

Forrás: TelR / KSH Tstar / év / Oktatás

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A településen 1 db óvoda működik, ahova 2 településről járnak be, Kevermesről és Lőkösházáról. Óvodai férőhelyek száma 47 fő, ami két csoportra van osztva. Az óvoda 6 órától 17 óráig van nyitva minden héten hétfőtől péntekig. Nyári szünet miatt 3 hétre az óvoda bezárja kapuit. Az óvoda összesen 9 fővel dolgozik, ahol 4 fő diplomás óvodapedagógus, 1 fő pedagógiai asszisztens, 2 fő dajka/gondozónő és 2 kisegítő személyzet van.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Községünkben nem áll rendelkezésre külön erre a célra óvodai vagy iskolai ellátás.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2012	47	2	68	1	52	0
2013	45	2	68	1	53	0
2014	39	2	68	1	55	0
2015	47	2	68	1	54	0
2016	46	2	68	1	48	0
2017	52	2	47	1	47	0

Forrás: TelR, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodai férőhelyek száma változatlanul 68 fő és az óvodai feladatellátásokat 1 db óvoda valósítja meg. Óvodába beíratott gyermekek száma 48 és 55 fő között ingadozott. Az óvodában gyógypedagógiai csoportok nem voltak.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	71	71	142	57	40,1%
2012/2013	73	69	142	50	35,2%
2013/2014	63	64	127	41	32,3%
2014/2015	57	69	126	122	96,8%
2015/2016	51	62	113	40	35,4%
2016/2017	NA	NA	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!

Forrás: TelR,

Az általános iskolában tanulók száma csökkenő tendenciát mutat, mind az 1-4 évfolyamosok, mind az 5-8 évfolyamosok körében. Az általános iskolások az öt év alatt 142 főről 113 főre csökkent.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	0	8	1
2012/2013	0	8	2
2013/2014	0	8	2
2014/2015	0	8	2
2015/2016	0	8	2
2016/2017	0	8	2

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az általános iskolai osztályok az 1-8 évfolyamig mind 1-1 osztállyal indultak. Gyógypedagógiai oktatás az iskolában sem volt. Az általános iskolai feladat-ellátásokat 1 db iskola valósítja meg.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat. Lőkösházán az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2011/2012	15
2012/2013	18
2013/2014	14
2014/2015	12
2015/2016	22
2016/2017	15

Forrás: TelR, Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma 12 és 22 fő között ingadozik.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Lőkösházán nincs hátránykompenzáló juttatás.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Veszélyeztetett kiskorúak száma nő, gyermekek száma csökken	Szakemberképzés
Szünidei étkeztetés	Étkeztetés megszervezése a szünidőkben

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget Európai Uniósi irányelvek és további törvények is biztosítják. Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. A nőket és férfiakat egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság, stb. területén.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők gazdasági, a munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezedenek rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára.

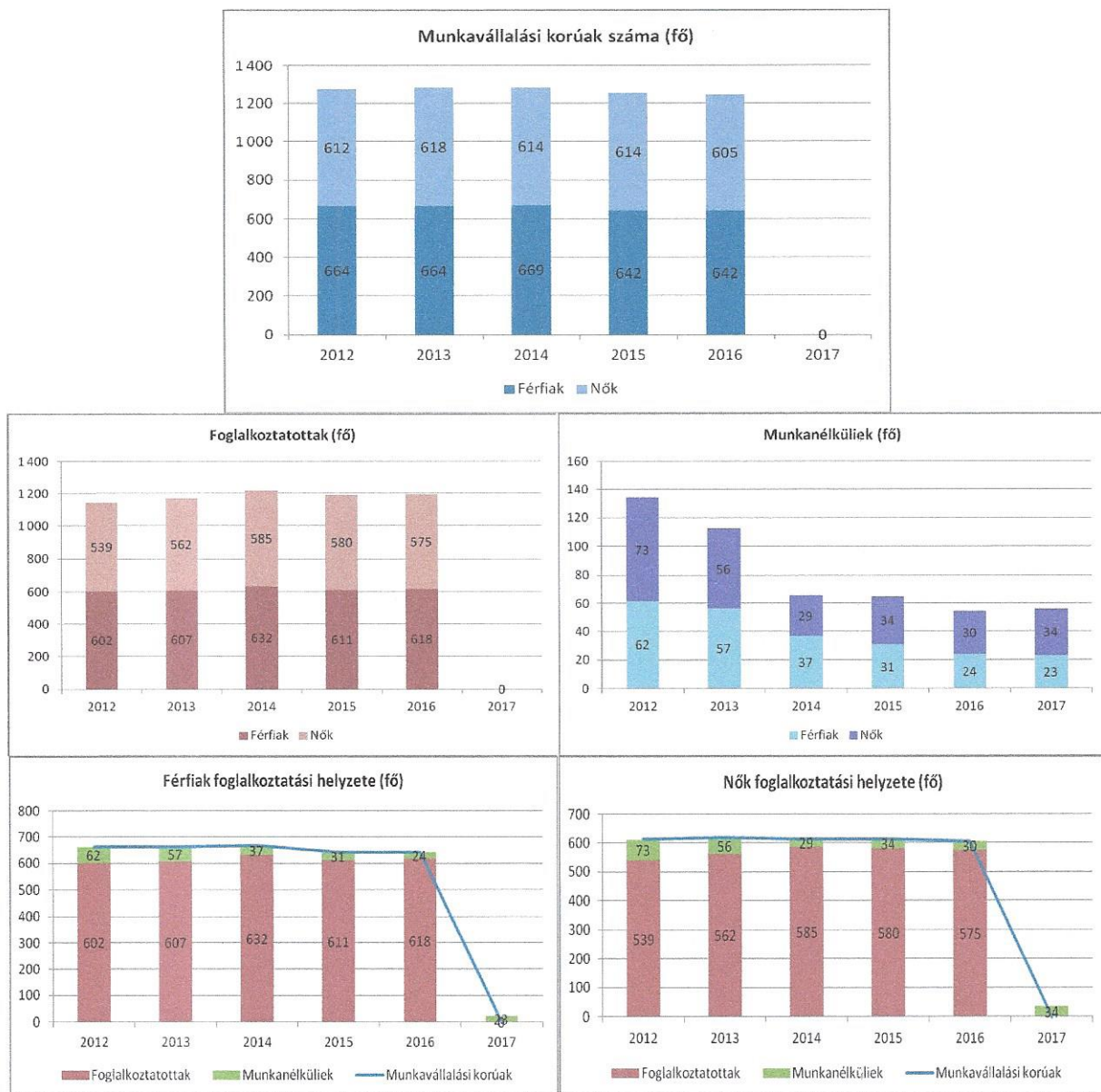
A gyermekgondozási szabadságról (CSED, GYED, GYES) visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. A munkaadók sokszor gondolják azt, hogy a gyermeket nevelő nők kevésbé terhelhetők, gyermekük esetleges betegségei, a család ellátása miatt kevésbé kiszámíthatók. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabbidőt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. § -a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebtv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	664	612	602	539	62	73
2013	664	618	607	562	57	56
2014	669	614	632	585	37	29
2015	642	614	611	580	31	34
2016	642	605	618	575	24	30
2017	NA	NA	NA	NA	23	34

Forrás: Telr

A diagramokon megfigyelhető, hogy a férfiak és a nők foglalkoztatási helyzete is kismértékben javulni látszik. Ugyanakkor a nők esetében még mindig magasabb a munkanélküliek száma.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A községben kifejezetten nők foglalkoztatást segítő és képzési programokban való részvételéről tudomásunk nincs. A helyi intézmények, munkaügyi központ, civil szervezetek által szervezett képzésekben, pályázati programokban építenek a nők jelenlétére.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznek.

Az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetősége a település és agglomerációja kínálta munkahelyeken alacsony.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. Hivatalos észrevétellel nem éltek a foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, mert esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A településen biztosított a bölcsődei, az óvodai és iskolai ellátás is. Nem merült fel probléma ellátatlan gyermek kapcsán, illetve elutasított felvételtől. Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény és felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti.

Az önkormányzati intézmények saját hatáskörön belül oldják meg a nők rugalmas foglalkoztatását, összeegyeztetve a munka, a család, gyermeknevelés feladatát.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Az önkormányzati intézmények saját hatáskörön belül oldják meg a nők rugalmas foglalkoztatását, összeegyeztetve a munka, a család, gyermeknevelés feladatát.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	42	89
2013	1	40	85
2014	1	43	82
2015	1	34	81
2016	1	36	82
2017	1	31	83

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A településen 1 védőnő van foglalkoztatva minden évben. A 0-3 év közötti gyermekek száma jól mutatja, hogy évről évre egy kevesebb gyermeket vállalnak a fiatalok.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és a gyerekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmükre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért. Növelni kell az áldozatok részéről a bejelentési aktivitást, tudatosítva, hogy csak akkor lehet segíteni, ha szakemberhez fordulnak. Az önkormányzat szociális ellátó rendszere a háziorvosi szolgálat, a védőnő, a családsegítő szolgálat, óvoda és iskola, a szomszédok sokat tehetnek az észlelés érdekében.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településen nem áll rendelkezésre anyaoththon vagy családok átmeneti otthona.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők közéletben betöltött szerepét vizsgálva, nem szabad elfelejteni először is, hogy az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről nehéz beszélnünk, mivel az önkormányzat intézményei nagyon kevés adattal rendelkeznek a problémák tekintetében, illetve a nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem könnyű objektíven, tényszerűen regisztrálni.

Az önkormányzatnak az egészségügy, oktatás, területfejlesztés, foglalkoztatás, gazdaság, a helyi politika kultúra terén a szolgáltatások kialakítása során tekintettel kell lenni a nemek eltérő helyzetére és szükségletére, és törekedniük kell speciális, éppen nemük miatt jellemző problémák megoldására.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nők elleni erőszak	Információgyűjtés, csoportterápia
Munkaerő piaci megkülönböztetés	munkaadók ösztönzése támogatásokkal

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Lőkösháza lakosságszámának vizsgálatakor megállapítható, hogy a népességszám csökken, vagyis kijelenthető, hogy Lőkösháza jellemzően öregedő település.

A demográfiai adatokat vizsgálva az idősök helyzetére jellemző, hogy kevesebb a házasságok, megnő az özvegyek, az egyedül élők száma.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	268	375	643
2013	264	362	626
2014	252	347	599
2015	240	338	578
2016	229	325	554
2017	NA	NA	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak létszáma 2012-ről 2016-ra 39 fővel csökkent, ami nem drasztikus mértékű. A nők esetében viszont már nagyobb, 50 fő csökkenést láthatunk és emellett észrevehető, hogy évről évre egyre kevesebben vannak, tehát egy folyamatos csökkenés figyelhető meg. Ez a tábla is jól mutatja, hogy az idősök nem szerinti bontásban a nők vannak többen. Az összes nyugdíjast tekintve is látható, hogy a településen élő idős emberek száma jelentősen csökken, a 2012-es adathoz mérten 2016-ra már 89 fővel kevesebben találkozhatunk.

6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Ma Lőkösházán az önkormányzati intézmények nem foglalkoztatnak nyugdíjas korúakat. Vizsgálva az idős korúak foglalkoztatását településünkön is az országos tendencia érvényesül. Nehezen lehet elhelyezkedni, munkát találni 55 év felett.

Egy tanulmány szerint a két legerősebb érv, amit az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmaznak: az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is: a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel és jóval pontosabbak és megbízhatóbbak a fiataloknál (nem fognak más munkát keresni, megbecsülik a feladatokat), kevésbé kritikusak a felső vezetéssel és a vállalat működésével szemben és erős elkötelezettséget mutatnak a munkahelyük iránt. Emellett pedig részmunkaidőben, vagy akár kiszervezéssel is hajlandók dolgozni. Ugyanez a megállapítás vonatkozik a nyugdíjas foglalkoztatottság vizsgálatánál.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősellátás területén egyre jelentősebb szerep jutott a civil szektornak és alapítványi szervezeteknek. Az önkormányzat kimondott időskori programokat nem szervez. Erre a célra főleg a Gondozási Központ összpontosít az említett szervezetek mellett.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő - piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Az 55 év felettieket, illetve a tartós munkanélkülieket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés.

A jelenlegi jogszabályok szerint a munkavállalása anyagi szempontból előnytelen a nyugdíjasok számára.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	134	7	5%	0	NA	#ÉRTÉK!
2013	112	8	7%	0	NA	#ÉRTÉK!
2014	66	5	7%	0	NA	#ÉRTÉK!
2015	65	9	13%	0	NA	#ÉRTÉK!
2016	54	7	13%	0	NA	#ÉRTÉK!
2017	56	8	13%	0	NA	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú.

A helyben működő Gondozási Központ hétfőtől péntekig minden nap játékos vetélkedőt, előadást szervez. Ezen kívül gondozónők látják el őket otthonaikban, ebédet hordanak ki és segítenek a napi munka elvégzésében. A Gondozási Központ számára a Gyulai Kistérség egy 5 fős személygépkocsit biztosít, ami heti rendszerességgel Gyulára jár be és ha kell a gondozottakat is elviszi kivizsgálásokra.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2012	362	39	10,77%
2013	376	33	8,78%
2014	372	31	8,33%
2015	378	50	13,23%
2016	371	66	17,79%
2017	NA	NA	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 65 év feletti lakosság száma évről évre nő. A nappali ellátásban részesülő időskorúak száma 2012-ről 2016-ra majdnem a duplájára nőtt. A százalékos kimutatást tekintve majdnem 18%- nappali ellátásban részesülő időskorúak száma.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2012	2,99
2013	1
2014	0,28
2015	1
2016	1
2017	NA

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ahogy a diagramon is látható az időskorúak járadékában részesülők száma a 2012-es évhez képest csökkenő tendenciát mutat.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A községben kulturális programok, események, intézmények biztosítják az idősebb korosztály szabadidő eltöltéséhez való jogának érvényesülését, továbbá segítik a szolgáltatások megközelítésének közlekedési lehetőségét, akadálymentességét.

c) idősök informatikai jártassága

A Petőfi Művelődési Ház és Könyvtárban kialakított DJP pont biztosítja az informatikai lehetőségeket a lakosság számára. Az elmúlt években több alkalommal is lett szervezve az idősebb korosztály számára alapszintű informatikai képzés.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A célcsoporttal kapcsolatos sajátos igények kielégítését célzó programok felsorolásánál meg kell említeni a Gondozási Központot és a Vasutas és Községi Nyugdíj Klubot, mely biztosítja az idősek nappali ellátását, és lehetőség nyílik a közösségi együttlétre, szabadidős programokban való részvételre. Itt tagnak lenni annyi, mint egy plusz családdal rendelkezni.

A klubtagok rendszeresen találkoznak egymással, új ismeretségek szövődnek, felelevenedtek régiak. A klubtagok részére rendszeresen szerveznek programokat, életkoruknak, egészségi állapotuknak, érdeklődési körüknek megfelelően.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2012	1	8 149	0	1
2013	1	NA	0	1
2014	1	6 832	0	3
2015	1	7 013	0	3
2016	1	7 135	0	2
2017	1	7 135	0	NA

Forrás: TEIR

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Elmagányosodás	Szociális ellátások körének biztosítása
Generációk eltávolodása	Közös rendezvények szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás -, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékos-sággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Magyarországon a 2016. évi adatok alapján 408. ezer fogyatékkal élő ember él, községünkben élő fogyatékkal élőkéről nincs pontos adat. A helyzetelemzés során a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos adatok nem mutatnak teljes képet, mivel a szakemberek megállapítása alapján nincs megfelelő alátámasztottságú adat.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15 - 16. § - a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31 - én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.

Településünkön sajnos nem jellemző az integrált, és a védett foglalkoztatás.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	64	93	157
2013	64	84	148
2014	62	80	142
2015	58	78	136
2016	53	73	126
2017	NA	NA	0

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma folyamatosan csökken, ami 31 főt jelent.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki).

A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt, és különösen, ha a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

Lőkösházán nem jellemző problémáról van szó, jelzés ilyen jellegű problémáról nem érkezett.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	13	-	-
2013	14	-	-
2014	15	-	-
2015	15	-	-
2016	15	-	-
2017	NA	-	-

Forrás: TeIR

A nappali ellátásban részesülő személyek száma növekszik.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A saját lakókörnyezetben élő fogyatékos személyeknek a nappali ellátás fejlesztési, étkezési lehetőséget nyújt, segíti az önálló életvitelt, a társadalmi szerepek gyakorlását.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek (pl. Fot., Szt., Cst.).

A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg.

A fogyatékos személyeket a rendszeres szociális ellátások megállapítása során az Szt. rendelkezései alapján további kedvezmények illetik meg (pl. a lakásfenntartási támogatásnál, aktív korúak ellátásánál a fogyasztási egység fogyatékosági, tartós betegség esetén +0,2-vel növekszik). A gyermekvédelmi törvény alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jövedelemhatára tartós beteg gyermeket nevelő családok esetén magasabb.

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében a súlyos mozgáskorlátozott személyek gépkocsi szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) jogosultak. Sajnos az Szt. alapján korábban járó közlekedési támogatás megszűnt.

A közlekedőképességében súlyosan akadályozott, látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősülő, a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján

2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősített, vagy a vaknak, vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak, vagy autistának minősülő személyparkolási igazolványra jogosult.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A törvényi kötelezettség szerint az összes költségvetési intézménynek, az összes önkormányzati és közszolgáltatást nyújtó intézményeknek akadálymentesnek kellene lennie.

Fontos, hogy a közszolgáltatás tényleges igénybe vételéhez nem elég az épületbe bejutni, azt be is kell tudni járni - legalább a közszolgáltatás igénybevételéhez szükséges mértékben -, valamint veszély esetén biztonsággal el kell tudni hagyni.

A közszolgáltatás akkor hozzáférhető, ha a fizikai megközelítés lehetőségén túl az épületen belüli tájékozódás lehetősége biztosított a vak és gyengén látó, a siket, és nagyothalló, az értelmi fogyatékos, az autista, a súlyosan - halmozottan fogyatékos személy számára. A mozgássérültekkel kapcsolatban leggyakrabban a biztonságos és akadálymentes, vakok esetében pedig az érzékelhető környezetről van szó.

Lőkösháza Község közintézményeinek akadálymentesítettségi kimutatása mozgáskorlátozottak vonatkozásában

Általános Iskola	részleges
Óvoda	megoldott
Konyha	részleges
Önkormányzat	megoldott
Petőfi Művelődési Ház és Könyvtár	megoldott
Orvosi rendelő	megoldott
Védőnői szolgálat	megoldott
Gondozási Központ	megoldott
<u>Községi Köszolgáltatató Intézmények</u>	
Sporttelep	megoldott
Piac	megoldott

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az egyenlő esélyű hozzáférés elve azt jelenti, hogy a fogyatékossgal élő emberek a többségi társadalom tagjaival azonos minőségben és mennyiségben tudják igénybe venni a közszolgáltatásokat.

A községben a lakóépületek, szolgáltató épületek, üzletek akadálymentesítettsége csak részben megoldott.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Lőkösházán a munkahelyek többségénél az akadálymentesítettség nem megoldott.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Lőkösházán külön a mozgáskorlátozottak számára parkolóhelyből 2 db áll a rendelkezésre a Gondozási Központnál és az egészségháznál. A településen a járdák állapota folyamatosan romlik, ezért sok helyen járhatatlanná vált a mozgáskorlátozottak részére. 2012-ben megkezdték a kivételesen rossz és nagy forgalmat lebonyolító járdák felújítását, kicserélését.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Lőkösházán fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások nem állnak a rendelkezésre.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A Gondozási Központban és Petőfi Művelődési Házban helyet biztosítunk a Mozgáskorlátozottak helyi szervezetének, amely működésüket segítő infrastrukturális háttérrel biztosít. Megoldott az akadálymentesítettség is.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közlekedés	Akadálymentesítés, járdák kijavítás
Munkaerő piaci megkülönböztetés	Jogszabályi háttér – munkaadó több pénzt kapjon

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Jellemző a szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, egymást kiegészítik. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja. Ezek pontos számáról, szervezettségéről nem állnak adatok rendelkezésünkre.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzati-nemzetiségi önkormányzati együttműködést kétoldalú megállapodás szabályozza. Az együttműködés pénzügyekhez kapcsolódó adminisztrációs feladatok ellátására, rendezvények lebonyolítására is kiterjed. Biztosítja a működési feltételeit, a községben elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést és támogatja a szellemi és tárgyi örökségük védelmét.

Erősnek mondható az önkormányzat - civil szervezetek - önkormányzati intézmények közötti együttműködés, mely megnyilvánul az eredményekben, sikeres rendezvényekben.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat a község érdekeit szem előtt tartva több területen is együttműködik a térség településeivel. Első sorban szociális területen erős az együttműködés, de a kultúra területén is partneri viszony alakult ki.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Szoros a kapcsolat a működő Román Nemzetiségi Önkormányzat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat és a Községi Önkormányzat között. A nemzetiségi önkormányzatok érdekképviselőket is ellátnak, képviselik a nemzetiségük érdekeit, törekszenek az esélyegyenlőség megtartására.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A községben működő civil szervezetek többsége kapcsolódik, illetve részt vesz a közfeladatok ellátásában. A civil szervezetek az érintett célcsoportokkal kapcsolatosan is az esélyegyenlőség elérésére törekszik. A szervezetek alapszabályukban meghatározott módon képviselik tagságukat, társadalmi párbeszédet kezdeményeznek szükség esetén, támogatják lehetőségükhöz mérten a látókörükben élő rászoruló célcsoport tagjait.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, a község érdekeit figyelembe vevő intézkedéseik megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akaratral tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Adatgyűjtés folyamán, mely kiterjedt az önkormányzat intézményei, vezetői, képviselői felé megfogalmazódtak a településen élők problémái, esélyegyenlőség biztosítása kapcsán felszínre kerülő akadályok.

Az elkészült dokumentum tervezet a helyben szokásos módon, a községi honlapon került közzétételre.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A szervezeteknek és a lakosság számára is elérhetővé válik az elfogadott, községi honlapon közzétett esélyegyenlőségi program.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Lakókörnyezet rendezetlensége Aluliskolázottság	Jogszabályi háttér Jogszabályi háttér
Gyermekek	Veszélyeztetett kiskorúak száma nő, gyermek száma csökken Nyári étkeztetés	Szakemberképzés Étkeztetés megszervezése nyaranként
Idősek	Elmagányosodás Generációk eltávolodása	Szociális ellátások körének biztosítása Közös rendezvény
Nők	Nők elleni erőszak Munkaerőpiaci megkülönböztetés	Információgyűjtés, csoportterápia Jogszabályi háttér – munkaadók ösztönzése támogatásokkal
Fogyatékkal élők	Közlekedés Munkaerőpiaci megkülönböztetés	Akadálymentesítés, járdajavítás Jogszabályi háttér – munkaadó több pénzt kapjon

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Tiszta udvar - rendes környék Élethosszig tartó tanulás	Önkormányzat, Felelős: polgármester Önkormányzat, Felelős: polgármester
Gyermekek	Gyerek – Család – Jövő Minden gyermek lakjon jól!	Bevont családok, Önkormányzat, családsegítő szolgálat, Felelős: polgármester Napközi Otthonos Konyha, Gondozási Központ, Családsegítő, Felelős: polgármester
Idősek	Idősek ellátottsági helyzetének javítása Idősen is fitten	Egyházak, iskolák, művelődési ház, idősek klubja, önkéntesek, Gondozási Központ, családsegítők, Felelős: polgármester Civil szervezetek, Felelős: Gondozási Központ vezetője
Nők	Ne hagyd magad!	Védőnő, háziorvos, családgondozó, szociális ügyintéző, Felelős: polgármester

	Nők a munkaerőpiacon	Önkormányzat, polgármester	célcsoport,	Felelős:
Fogyatékkal élők	Rögös út	Önkormányzat, polgármester	célcsoport,	Felelős:
	Bennünk az érték	Önkormányzat, polgármester	foglalkoztatók,	Felelős:

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák tiszta körülmények között élnek.
 Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők munkához jussanak.
 Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek étkeztetését.
 Folyamatosan odafigyelünk az idősök tartalmas időtöltésére.
 Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a velük szembeni erőszak elutasítását.
 Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők fizikális és mentális problémáinak megoldására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése:

1. Romák/mélyszegénységben élők

Intézkedés címe:	Tiszta udvar - rendes környék
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Lakókörnyezet rendezetlensége, lakhatás (Kiinduló érték: Önkormányzati tapasztalat)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Belső és külső lakókörnyezet tisztán tartása Rövid: 1 év – Belső lakóingatlan rendezettsége Közép: 2 év – Közvetlen lakókörnyezet rendezettsége Hosszú: 4 év – Településrészek rendezettsége
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felvilágosítás, lakóingatlanok és területek beazonosítása, hatósági eszközök igénybevétele (FHT), közmunkások bevonása közterületen, lomtalanítás.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat Felelős: polgármester
Partnerek	Munkaügyi Központ (közfoglalkoztatottak kikérése), érintett Nemzetiségi Önkormányzatok, civil szervezetek, szemszállító cégek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1 év (2019.12.31.) Közép: 2 év (2020.12.31.) Hosszú: 5 év (2023.12.31.)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Környezettanulmány Közép: Hatósági kötelezések csökkentése Hosszú: Élhető tiszta környezet
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Együtt nem működés (felvilágosítás, hatósági eszköz bevetése), anyagi eszközök hiánya (pályázatok), szolgáltatók elutasítása (kedvezmények)
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pályázatok, Munkaügyi Központtól támogatás, közszolgáltatók támogatása (kedvezményes lomtalanítás)

2. Romák/mélyszegénységben élők

Intézkedés címe:	Élethosszig tartó tanulás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Aluliskolázottság, szakképesítés hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Tanulmányi időszak meghosszabbítása, iskolai végzettség szerzés Rövid: Megkeresni és tájékoztatni az érintetteket Közép: Iskolába továbbítás Hosszú: 8 általános bizonyítvány megszerzése, szakképesítés szerzés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Munkaügyi Központtal való kommunikáció felvétele; információgyűjtés; helyi intézmények felkeresése, feltérképezése.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat Felelős: polgármester
Partnerek	Civil szervezetek, Munkaügyi központ, Iskolák
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 2 év (2020.12.31.) Közép: 2-5 év (2023.12.31.) Hosszú: 5-10 év (2028.12.31.)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A statisztikák alapján még mindig magas az Általános iskolai végzettséggel és szakképesítéssel nem rendelkezők aránya. Rövid: Helyzetfelmérés Közép: Felnőttképzési szerződések Hosszú: Nő a lakosság iskolázottsága
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motiváltság (tájékoztatás), térségben nincs oktató (meghirdetés), milyen időszakban tud megvalósulni (felmérés).
Szükséges erőforrások	Sokszorosítás költsége, forrásteremtés az utaztatásra (más településre), képzési díjra forrásteremtés, társadalmi összefogás.

1. Gyerek

Intézkedés címe:	Gyermek – Család – Jövő
Feltárt probléma	Hátrányos helyzetű gyermekek alacsony életminősége
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen élő hátrányos helyzetben lévő gyermekek helyzetének-, életminőségének javítása, felzárkóztatásuk elősegítése. Rövid: Helyzetfelmérés Közép: Nyilvántartásba vétel, kapcsolatfelvétel a helyi iskolával, óvodával, családsegítővel Hosszú: Javul a településen élő hátrányos helyzetben lévő gyermekek életminősége
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Helyzetfelmérés, a családok és a családokban élő gyermekek számának életkörülményeinek felmérése. Tájékoztatás, információnyújtás, életvezetési tanácsadás. (pénzbeli és természetbeli szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése) Tapasztalatok felmérése a nyújtott szolgáltatásokról.
Résztvevők és felelős	Bevont családok, Önkormányzat, családsegítő szolgálat Felelős: polgármester
Partnerek	Intézmények, gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1 év (2019.12.31.) Közép: 3 év (2021.12.31.) Hosszú: 5 év (2023.12.31.)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Helyzetfelmérés 1db Közép: Nyilvántartásba vétel, szolgáltatások igénybevétele igény szerint Hosszú: Felmérés, összegzés a tapasztalatokról 1db
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A család nem működik együtt (tájékoztatás, ingyenes tábor szervezése), motiváció hiánya (tájékoztatás), pályázati forrás hiánya (további pályázatok írása, gyakorlók, önkéntes alkalmazása)
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, civil szervezetek, pályázati támogatás

2. Gyerek

Intézkedés címe:	Minden gyermek lakjon jól!
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekek elégtelen táplálkozása (Kiinduló érték: 4.1.3 tábla, ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda, iskola, szünidei étkezésben részesülők száma; Önkormányzati, iskolai tapasztalat)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Gyermekek étkezésének biztosítása Rövid: Tájékoztatás Közép: Gyermek étkeztetés kiterjesztése, repetaprogram beiktatása Hosszú: Egészséges táplálkozás biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázat (nyári és gyermekétkeztetés), repetaprogram, felmérés, jelzőrendszer irányítása, étkeztetés megszervezése, felvilágosítás, családgondozás
Résztvevők és felelős	Napközi Otthonos Konyha, Gondozási Központ, Családsegítő Felelős: polgármester
Partnerek	Iskola, óvoda, karitatív szervek, egyházak, Gondozási Központ, családsegítők, Napközi Otthonos Konyha
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 2 év (2020.12.31.) Közép: 3 év (2021.12.31.) Hosszú: 5 év (2023.12.31.)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Iskolai visszajelzések csökkenése Közép: felmérés családok, iskolák körében Hosszú: Védőnő, háziorvos, ÁNTSZ visszajelzése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Szülői ellenállás (felvilágosítás), forráshiány (pályázatok)
Szükséges erőforrások	Anyagi önerő, pályázatok, Térítési díj (Önkormányzat finanszírozza)

1. Idősek

Intézkedés címe:	Idősek ellátottsági helyzetének javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Időskori nőtöbbség, növekszik az egyszemélyes háztartások száma, elmagányosodás (Kiinduló érték: 6.1.1., Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Elmagányosodás csökkentése Rövid: Lakókörnyezeti segítség Közép: Szociális ellátások körének bővítése Hosszú: Izoláció csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Önkéntes segítő lehetőségek felkutatása, Szociális ellátás fejlesztése, étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelző rendszer kiépítése, nappali ellátások bővítése, időügyi szervezetek által szervezett programok.
Résztvevők és felelős	Egyházak, iskolák, művelődési ház, idősek klubja, önkéntesek, Gondozási Központ, családsegítők Felelős: polgármester
Partnerek	Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1 év (2019.12.31.) Közép: 3 év (2021.12.31.) Hosszú: 5 év (2023.12.31.)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Nyugdíjas klubban megnövekedett a létszám Egészségügyi statisztika Rendezvényen megnövekedett az idősek részaránya
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az időskorúak elutasítása, érdektelensége; az ellátó rendszer kapacitáshiánya, Csökkentés eszközei: Megbízható, ismert emberek legyenek
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, normatív támogatás, önkéntesség, pályázati lehetőség

2. Idősek

Intézkedés címe:	Idősen is aktívan
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Generációk eltávolodása (Kiinduló érték: 6.3.1. tábla 64 évnél idősebb népesség)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Programok szervezése minden korosztály számára Rövid: Igények felmérése generációk körében Közép: Programok szervezése Hosszú: Programok szervezésének állandósulása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igény felmérés kérdőívekkel, civil szervezetekkel való kommunikáció felvétele
Résztvevők és felelős	Civil szervezetek Felelős: Gondozási Központ vezetője
Partnerek	Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1 év (2019.12.31.) Közép: 2 év (2020.12.31.) Hosszú: 3 év (2021.12.31.)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Izoláció elkerülése, rendezvények látogatottsága, rendezvények lebonyolításába bevonni az időseket
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya (tombola sorsolása)
Szükséges erőforrások	Adománygyűjtés, forrásteremtés, pályázatok

1. Nők

Intézkedés címe:	Ne hagyd magad!
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nők elleni erőszak (Kiinduló érték: Védőnői, Háziorvosi, Gondozási Központi, Önkormányzati tapasztalat)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Családon belüli erőszak csökkentése Rövid: Információgyűjtés, kérdőív Közép: Információnyújtás Hosszú: Csoportos terápia szervezése, feltérképezni, hogy hova fordulhatnak a későbbiekben segítségért
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés, nyújtás
Résztvevők és felelős	Védőnő, háziorvos, családgondozó, szociális ügyintéző Felelős: polgármester
Partnerek	Szervezetek, akiket fel lehet keresni a későbbiekben, polgárőrség, rendőrség
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 2 év (2020.12.31.) Közép: 3 év (2021.12.31.) Hosszú: 5 év (2023.12.31.)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Adatok begyűjtése Közép: Információnyújtás Hosszú: Azonos időközönként minden évben szórólappal információnyújtás közvetlen elérhetőségekkel
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Csoportterápia elutasítása, fenyegetés, erőszakos esetek száma megnő
Szükséges erőforrások	Információnyújtás, anyagi erőforrások, pályázati lehetőségek

2. Nők

Intézkedés címe:	Nők a munkaerőpiacon
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A munkanélküli nők magas aránya (Kiinduló érték: 3.2.1. tábla, Nyilvántartott álláskereső száma; 3.2.3. tábla, A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: A nők munkanélküliségének csökkentése Rövid: Munkaerőpiaci helyzetelemzés elkészítése Közép: Helyi stratégia kidolgozása, együttműködési megállapodás előkészítése, megkötése Hosszú: A nők foglalkoztatottságának növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információ, adatgyűjtés, stratégia kidolgozása, a lehetséges partnerek megkeresése, meglett együttműködés fenntartása, képzés, átképzés, családbarát munkahelyek meghirdetése
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, célcsoport Felelős: polgármester
Partnerek	Munkaügyi Központ, Képző szerv, munkáltatók
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 2 év (2020.12.31.) Közép: 3 év (2021.12.31.) Hosszú: 5 év (2023.12.31.)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövid: Helyzetelemzés Közép: Stratégia, együttműködési megállapodás Hosszú: Munkanélküliségi ráta csökkenése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Célcsoport érdektelensége (tájékoztatás, motiváció), együttműködő partnerek hiánya (tájékoztatás, motiváció)
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

1. Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Rögös út
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Közterületek, közintézmények, kereskedelmi egységek akadálymentesítésének hiánya (Kiinduló érték: helyi tapasztalat)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Közterületek, közintézmények, kereskedelmi egységek akadálymentesítése Rövid: Felmérés Közép: Pályázati lehetőségek figyelése Hosszú: Megnyert pályázat kivitelezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Helyzetelemzés, pályázat, kivitelezés
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, célcsoport Felelős: polgármester
Partnerek	Mozgáskorlátozottak civil szervezete, MEOSZ
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1 év (2019.12.31.) Közép: 2 év (2020.12.31.) Hosszú: 5 év (2023.12.31.)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Adatok összegyűjtése Közép: Pályázati lehetőségek megtalálása, pályázat beadása Hosszú: Megnyert pályázat kivitelezése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Rosszul kivitelezett építmények veszélyessé válása (pl.: csúszós lépcső), pályázatok sikertelensége
Szükséges erőforrások	Pályázati lehetőségek figyelése, forrásteremtés

2. Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Bennünk az érték
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Fogyatékos személyek foglalkoztatásának hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Fogyatékos személyek foglalkoztatásának növelése Rövid: Célcsoportok felkutatása, felmérés Közép: Pályázati lehetőségek megkeresése Hosszú: Eredményes pályázat esetén munkahelyteremtés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázat felkutatás, igényfelmérés, piackutatás, foglalkoztató keresése
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, foglalkoztatók Felelős: polgármester
Partnerek	Vállalkozások
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 2 év (2020.12.31.) Közép: 3 év (2021.12.31.) Hosszú: 5 év (2023.12.31.)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Felmérés, adatbázis létrehozása Közép: Pályázat benyújtása Hosszú: Nyertes pályázat esetén támogatási szerződéskötés, munkahelyteremtés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Rehabilitáció, Foglalkoztatói érdektelenség, pályázati lehetőségek hiánya
Szükséges erőforrások	Humán, pályázati erőforrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Élethosszig tartó tanulás	Aluliskolázottság (Kiinduló érték: 3.2.5. Általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya 16,5 %)	Általános: Tanulmányi időszak meghosszabbítása, iskolai végzettség szerzés Rövid: Megkeresni az érintetteket, tájékoztatni róla Közép: Iskolába továbbítás Hosszú: Szakképesítés szerzés	Nincs egyéb dokumentum.	Munkaügyi Központtal való kommunikáció felvétele; információgyűjtés; helyi intézmények felkeresése, feltérképezése.	polgármester	2023.12.31.	Statisztika alapján az Általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya 16,5 % Rövid: 16,5 % Közép: 12 % Hosszú: 10 %	Sokszorosítás Forrásteremtés az utaztatásra (más településre), Képzési díjra forrásteremtés, társadalmi összefogás.	Megfelelő színvonalú képzés esetén a résztvevők munkához jutásának esélye megnő, esetleg újabb ismeretek megszerzése mellett döntenek.
2	Tiszta udvar - rendes környék	Lakókörnyezet rendezetlensége, lakhatás (Kiinduló érték: Önkormányzati tapasztalat)	Általános: Belső és külső lakókörnyezet tisztán tartása Rövid: 1 év – Belső lakóingatlan rendezettség Közép: 2 év – Közvetlen lakókörnyezet rendezettség Hosszú: 3 év – Településrészek rendezettség		Felvilágosítás, lakóingatlanok és területek beazonosítása, hatósági eszközök igénybevétele (FHT), közmunkások bevonása közterületen, lomtalanítás.	polgármester	2018.12.31.	Rövid: Környezettanulmány Közép: Hatósági kötelezések csökkentése Hosszú: Élhető tiszta környezet (kedvezményes lomtalanítás)	Humán erőforrás, pályázatok, Munkaügyi Központtól támogatás, közszolgáltatók támogatása (kedvezményes lomtalanítás)	
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Minden gyermek lakjon jól!	Gyermekek elégtelen táplálkozása (Kiinduló érték: 4.1.3 tábla, ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda, iskola, nyári étkezésben részesülők száma; Önkormányzati, iskolai tapasztalat)	Általános: Gyermekek étkezésének biztosítása Rövid: Tájközzötés Közép: Gyermekek étkeztetés kiterjesztése, repetaprogram beiktatása Hosszú: Egészséges táplálkozás biztosítása	Nincs egyéb dokumentum.	Pályázat (nyári és gyermekétkeztetés), repetaprogram, felmérés, jelzőrendszer irányítása, étkeztetés megszervezése, felvilágosítás, család gondozás	polgármester	2023.12.31.	Rövid: Iskolai visszajelzések csökkenése Közép: felmérés családok, iskolák körében Hosszú: Védőnő, háziorvos, ÁNTSZ visszajelzése	Anyagi önrő, pályázatok, Térítési díj (Önkormányzat finanszírozza)	Anyagi forrás gyűjtése.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	Gyerek – Család – Jövő	Hátrányos helyzetű gyermekek alacsony életminősége.	A településen élő hátrányos helyzetben lévő gyermekek helyzetének, életminőségének javítása, felzárkóztatásuk elősegítése. Általános: Gyermekek étkezésének biztosítása	Nincs egyéb dokumentum.	Helyzetfeltárás (családgonnó, kérdőív), Tájékoztatás, információnyújtás, életvezetési tanácsadás, szakemberképzés	polgármester	2023.12.31.	Rövid: Tájékoztatás Közép: Gyermekek élektetés Kiterjesztés, repeta program beiktatása Hosszú: Egészséges táplálkozás biztosítása	Saját szakemberek alkalmazása, humán erőforrás, civil szervezetek, pályázati támogatás	Gyermekek és családok figyelemmel kísérése. Tanácsadások.
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Nők a munkaerőpiacon	A munkanélküli nők magas aránya (Kiinduló érték: 3.2.1. tábla, Nyilvántartott álláskereső száma; 3.2.3. tábla, A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya)	Általános: A nők munkanélküliségének csökkentése Rövid: Munkaerőpiaci helyzetelemzés elkészítése Közép: Helyi stratégia kidolgozása, együttműködési megállapodás előkészítése, megkötése Hosszú: A nők foglalkoztatottságának növelése		Információ, adatgyűjtés, stratégia kidolgozása, a lehetséges partnerek megkeresése, meglett együttműködés fenntartása, képzés, átképzés, családbarát munkahelyek meghirdetése	polgármester	2023.12.31.	Rövid: Helyzetelemzés Közép: Stratégia, együttműködési megállapodás Hosszú: Munkanélküliségi ráta csökkentése	Humán erőforrás	Megfelelő színvonalú képzés esetén a résztvevők munkához jutásának esélye megnő.
2	Ne hagyj magad!	Nők elleni erőszak (Kiinduló érték: Védőnői, Háziiorvosi, Gondozási Központi, Önkormányzati tapasztalat)	Általános: Családon belüli erőszak csökkentése Rövid: Információgyűjtés, kérdőív Közép: Információnyújtás Hosszú: Csoportos terápia szervezése, feltérképezni, hogy hova fordulhatnak a későbbiekben	Nincs egyéb dokumentum.	Információgyűjtés, nyújtás	polgármester	2023.12.31.	Rövid: Adatok begyűjtése Közép: Információnyújtás Hosszú: Azonos időközönként minden évben szórólappal információnyújtás közvetlen elérhetőségekkel	Információnyújtás, anyagi erőforrások, pályázati lehetőségek	Folyamatos tanácsadás, segítségnyújtás.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
			segítségért							
1	Idősen is fitten	Generációk eltávolodása (Kiinduló érték: 6.3.1. tábla 64 évnél idősebb népesség)	Általános: Programok szervezése minden korosztály számára Rövid: Igények felmérése generációk körében Közép: Programok szervezése Hosszú: Programok szervezésének állandósulása	Nincs egyéb dokumentum.	Igény felmérése kérdőívekkel, civil szervezetekkel való kommunikáció felvétele	polgármester	2018.12.31.	Iszolóció elkerülése, rendezvények látogatottsága, rendezvények lebonyolításába bevonni az időseket	Adománygyűjtés, forrásteremtés, pályázatok	Rendszeres rendezvényszervezés, programok.
2	Idősek ellátottsági helyzetének javítása	Időskori nőttöbblet, növekszik az egy személyes háztartások száma, elmagányosodás (Kiinduló érték: 6.1.1., nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint)	Általános: Elmagányosodás csökkentése Rövid: Lakókörnyezeti segítség Közép: Szociális ellátások körének bővítése Hosszú: Iszolóció csökkentése	Nincs egyéb dokumentum.	Önkéntes segítő lehetőségek felkutatása, Szociális ellátás fejlesztése, étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelző rendszer kiépítése, nappali ellátások bővítése, időügyi szervezetek által szervezett programok.	polgármester	2023.12.31.	Nyugdíjas klubban megnövekedett a létszám Egészségügyi statisztika Rendezvényen megnövekedett az idősek részaránya	Humán erőforrás, normatív támogatás, önkéntesség, pályázati lehetőség	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
			Általános: Fogyatékos személyek foglalkoztatásának növelése Rövid: Célcsoportok felkutatása, felmérés Közép: Pályázati lehetőségek megkeresése Hosszú: Eredményes pályázat esetén	Nincs egyéb dokumentum.	Pályázat felkutatás, igényfelmérés, piackutatás, foglalkoztató keresése	polgármester	2023.12.31.	Rövid: Felmérés, adatbázis létrehozása Közép: Pályázat benyújtása Hosszú: Nyertes pályázat esetén támogatási szerződés kötés, munkahelyteremtés	Humán, pályázati erőforrás	Megfelelő színvonalú képzéssel megnő a foglalkoztatottság esélye.
1	Bennünk az érték	Fogyatékos személyek foglalkoztatásának hiánya								

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	Rögös út	Községi terület, közintézmények, kereskedelmi egységek akadálymentesítésének hiánya (Kiinduló érték: helyi tapasztalat)	munkahelyteremtés Általános: Községi terület, közintézmények, kereskedelmi egységek akadálymentesítése Rövid: Felmérés Közép: Pályázati lehetőségek figyelése Hosszú: Megnyert pályázat kivitelezése	Nincs egyéb dokumentum.	Helyzetelemzés, pályázat, kivitelezés	polgármester	2023.12.31.	Rövid: Adatok összegyűjtése Közép: Pályázati lehetőségek megtalálása, pályázat beadása Hosszú: Megnyert pályázat kivitelezése	Pályázati lehetőségek figyelése, forrásteremtés	Folyamatos pályázatfigyelés és pénzügyi forrás gyűjtése.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

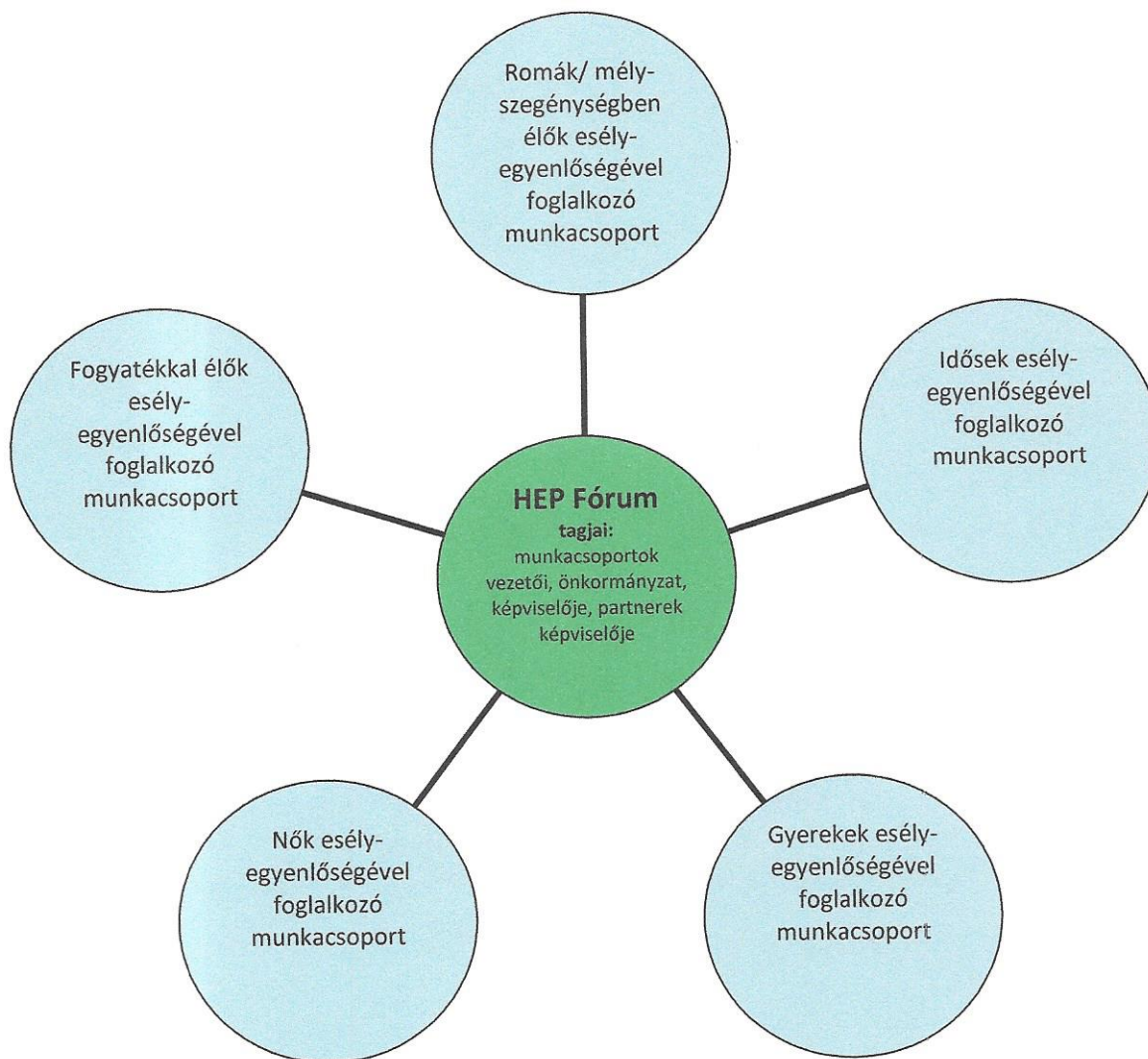
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

- A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről felel.:
- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
 - Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
 - Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.